

den højtærede Finansminister med Sagen og vil have den ordnet ved særlig Lov. Den anden Indvending, som den højtærede Finansminister den Gang havde mod vort Vædringsforslag, var, at der stod 5 Mill. Kroner. Den højtærede Finansminister kunde tænke sig, at man ogsaa kunde gaa til 7 Mill. Kroner, og saa var det jo slemt, at der stod 5 Millioner. Denne Indvending har heller ikke haft stor Betydning, synes det næsten, fra Finansministerens Side, eftersom han her møder netop med Forslag om 5 Mill. Kroner. Jeg vilde have glædet mig mere, om den højtærede Finansminister var mødt med et Forslag om 7 Mill. Kr. og saaledes egentlig havde gjort vort Forslag fra 3dje Behandling af Statslaansloven til Stamme.

Disse 5 Millioner, som her foreslaas til Udlaan, skulle ene og alene kunne anvendes til Kommuner, som bygge Jærnbaner, og som bygge Jærnbaner i Henshold til de Love, som blev vedtagne her i Fjor i Maj. Ved denne Anvendelse opnaar man noget, som straks falder i Øjnene, og det er, at disse Penge blive strøede ud over Landet, ikke ganske jævnt over Kommunerne, men klumpevis; de dumpe ned i store Klumper, og navnlig i enkelte Amtter ville de klumpe sig sammen. Det vil vel ikke være den heldigste Maade at støtte Kommunerne paa, at man strør Pengene rent klumpevis ud over Landet, saaledes at enkelte Amtter slet ingen Ting saa, medens andre saa Broderparten. Smidlertid erkender jeg, at der kan være stærk Opfordring til at støtte de Kommuner, der bygge Jærnbaner. Men naar man nu gaar ind paa denne af Finansministeren foreslaaede Vej, saa synes jeg, at der er een Ting, man maa gøre sig klar, og det er, at naar man laaner Penge af Statskassen ud til Kommunerne til dette Formaal, saa kan man ikke standse ved disse 5 Millioner, men naar vi i Aar gibe 5 Millioner, maa det bethyde, at samtlige de Kommuner, der bygge Jærnbaner efter de Love, vi vedtog i Foraaret, maa have Krav paa af Statskassen at laane Penge paa de billigst mulige Vilkaar. Vi kunne ikke, naar der er gaet nogle Aar, og de 5 Millioner slippe op, og naar da Kommuner med Loven i Haanden henvende sig til os om at saa Penge, stige nej dertil, naar vi først have begyndt at laane til dette Øjemed. En anden Bemærkning, jeg har at gøre angaaende Jærnbanelaan, falder sammen med en Bemærkning, som blev gjort af den foregaaende ærede Taler. Den Bemærkning, han gjorde om dette Punkt, falder saa fuldstændig sammen med min

Tankegang, at det næsten kunde synes overflødig for mig at fremkomme med den samme Bemærkning. Smidlertid vil jeg alligevel gøre den, og den gaar da ud paa, at vi næppe kunne undgaa at tage Hensyn til de Kommuner, som have bygget Jærnbaner før Loven af 8de Maj 1894. Naar vi se hen til saadanne Kommuner som Kommunerne omkring Horsens, altsaa Kommunerne i Vejle Amt og i Skanderborg Amt, og naar vi se hen til Kommunerne i Viborg Amt, finde vi, at de have sat mange Penge i Jærnbaneforetagender og ikke en Gang haft saa store Begünstigelser af Statskassen som de, der nu skulle bygge Jærnbaner. De staa med Gæld for disse Foretagender, og vi kunne efter min Mening næppe forbigaa dem, naar vi give os til at laane Penge ud til Jærnbaneanlæg.

Endelig har jeg endnu en Bemærkning at gøre, som ogsaa falder sammen med, hvad det ærede Medlem for Maribo Amts 5te Valgkreds (N. S. Larsen) fremkom med, og det er angaaende Afdragsbetingelserne. Jeg tror, at mange Kommuner ville sætte Pris paa at saa Afdragsbetingelserne ordnede paa en anden Maade, end her er foreslaaet. Det er saaledes, naar Folk laane Penge, at de helst ville have saa lempelige Vilkaar som muligt, ogsaa straks, fordi man bedst mærker Skoen, der trykker i Øjeblikket, og skal der svares en Rente af 3,4 pCt. og 2 pCt. i Afdrag, maa vi omtrent op til 5½ pCt. aarlig Ydelse for Kommunerne. Denne Ydelse er saa stor, at den vil blive meget trykkende for Kommunerne i Fjorstningen. Mange Kommuner ville heller ikke have paa-regnet noget saadant, ville vanskeligt have deres Sager saaledes i Orden; at de kunne tage imod noget saadant. Men selv om de have deres Ting i Orden, ville disse 5½/10 pCt. i alt Fald trykke dem. Jeg føler mig overbevist om, at en stor Del af Kommunerne meget hellere ville have Afdragsvilkfaarene ordnede paa lignende Maade som for Kreditforeningslaan, altsaa saaledes, at efter 50 Aars Forløb skal hele Summen være afbetalt, men aarligt skal der betales det samme Beløb i Afdrag og Renter. Naar man valgte disse Kreditforenings-Vilkaar, vilde man naa til en noget mindre Ydelse straks. Man vilde vel kunne hjælpe sig med en ganske lille Smule over 4 pCt.; jeg har ikke regnet det ud, men det kan jo regnes ud. Jeg tror ikke, at man noget nær behøver at gaa op til 4½ pCt., men at man kan hjælpe sig med lidt over 4 pCt. for at saa hele Gælden afbetalt i 50 Aar, og det er jeg overbevist om, at Kommunerne ville sætte mere Pris paa end paa en Ordning,